

COMPAREIXENÇA DEL SENADOR MONTILLA DAVANT LA COMISSIÓ D'AFERS INSTITUCIONALS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

24/10/2017

Comparec avui, d'acord amb el Reglament d'aquest Parlament, acomplint les seves prescripcions i amb molt de gust. La convocatòria esmenta que l'objectiu és “exposar el capteniment sobre l'aplicació i efectes de l'article 155 de la Constitució Espanyola”.

Es fa difícil parlar-ne sense analitzar les raons que ens han portat a aquesta situació i sense conèixer, encara, si s'obren noves possibilitats per a una sortida que, en el marc de l'estat de dret, permeti evitar una trencadissa.

El primer que convé és aturar-nos per mirar les coses amb una mica més de perspectiva.

Els problemes del nostre autogovern són reals i han estat menystinguts pel govern del president Rajoy. La seva agenda legislativa ha posat més llenya al foc del conflicte generat per la desgraciada Sentència del Tribunal Constitucional.

Ni el govern de Catalunya ni el d'Espanya han fet esforços, en aquests darrers 7 anys, per trobar una entesa que fes possible restablir les ferides ocasionades per aquella Sentència. Es podia fer.

Es podien corregir els seus efectes per la via de la producció legislativa i dels acords entre ambdós governs.

Però enlloc de buscar vies de negociació i de pacte, el que s'ha produït és una escalada de tensió, minuciosament preparada a una banda i sistemàticament menystinguda a l'altra.

El malestar acumulat a Catalunya no és fruit d'una febrada. És ben real. Encara que molts dels problemes que ara podríem relatar es presenten de forma exagerada o sobre la base de mitges veritats, que com tots sabem és una de les pitjors varietats de la mentida.

Sense ser exhaustiu, tenen a veure amb el finançament del nostre autogovern, amb una millor definició de les competències, amb el paper de la Generalitat en les polítiques estatals i amb la inexistència de mecanismes federals per articular els acords entre els diversos territoris i amb l'Administració General de l'Estat.

També amb elements simbòlics molt importants, com el respecte a les competències de llengua, educació i cultura i el reconeixement del caràcter nacional de Catalunya, que res té a veure amb l'exigència de disposar d'un Estat independent.

Ni tots els Estats són uninacionals, ni totes les nacions es corresponen a un sol Estat.

Molts ho hem advertit al llarg d'aquests anys i hem fet esforços per proposar solucions. Que són possibles, però ni fàcils ni ràpides.

Podem revisar el funcionament de l'estat de les autonomies. I reformar el sistema de finançament. Podem obrir el procediment de la reforma de la Constitució, si som capaços de teixir les necessàries complicitats i de negociar avenços i cessions.

Crec que aquest és el desig majoritari de la societat catalana.

Enlloc d'avançar pel camí de la negociació i el pacte, el govern de la Generalitat s'ha centrat en l'elaboració d'un discurs només en aparença pactista.

S'han fet moltes apel·lacions al diàleg, des del dia en que el president Mas va proposar una alternativa tancada. No fou, certament, un missatge per a desbloquejar les negociacions sobre la millora de l'autogovern. Ni el govern de Catalunya volia de debò negociar res, ni el govern d'Espanya, tampoc.

Des d'aleshores, el camí seguit per la majoria parlamentària d'aquest Parlament, amb l'ajuda tàcita de l'immobilisme del president Rajoy, ha estat forçar la legalitat pas a pas.

El Parlament de Catalunya ha anat creant una interpretació del nostre marc jurídic i constitucional basada en desobeir la llei, és a dir, vulnerar la Constitució i l'Estatut, per fonamentar les decisions en la força del carrer, abandonant així la lògica democràtica de la defensa de l'estat de dret.

Mai s'havia vist que un govern democràtic i un parlament representatiu banalitzessin la desobediència a la llei i justifiquessin la seva evident vulneració.

Mai s'havia vist un govern tan segrestat per sectors i entitats respectables, però que ni formen part del govern ni són membres del Parlament. La manca d'autonomia pròpia del Govern de la Generalitat és un dels fenòmens que ajuden a explicar com hem arribat a la situació actual.

Aquesta banalització de la desobediència es va manifestar amb tota cruïsa en el Ple d'aquest Parlament dels dies 6, 7 i 8 de setembre.

Aquells dies el Parlament de Catalunya va ser violentat.

Una exigua majoria parlamentària, incapaç d'assolir els 2/3 necessaris per a la modificació de l'Estatut o l'aprovació del règim electoral, va decidir la ruptura de la Constitució i de l'Estatut, trepitjant els drets dels diputats i les diputades de l'oposició i prescindint dels informes jurídics de la pròpia Cambra i del Consell de Garanties Estatutàries.

El president Puigdemont ho va dir amb una meridiana claredat en una entrevista a televisió, quan el periodista l'inquiria sobre aquella sessió plenària: *“No ho podíem fer de cap altra manera”*.

En efecte, fou el reconeixement explícit de la primera autoritat de Catalunya que la decisió era saltar-se la llei per imposar la seva decisió. Un fet insòlit que no pot ser definit com un acte democràtic, per més que es faci manllevant el nom mateix de la democràcia.

D'aquella infausta sessió parlamentària en va seguir la convocatòria, il·legal i sense garanties, de l'anomenat referèndum.

Molta gent va anar a votar, és indiscutible. Com també ho és que ho van fer de bona fe, amb esperança, amb il·lusió i amb el convenciment que la seva participació havia de servir per a millorar les coses.

La resposta del govern central no va ser, tampoc en aquesta ocasió, la més encertada. L'actuació policial va ser desmesurada. Com van ser inadequades i manipulades algunes de les manifestacions, declaracions, opinions o impropis que vam sentir en aquelles dates.

Però la crítica a l'actuació de la Policia Nacional i de la Guàrdia Civil, que vaig fer en el seu moment i que mantinc, no pot justificar, llevat que se'n vulgui fer un aprofitament descarat, la legitimitat d'aquell dit referèndum.

Sense les més mínimes garanties, sense cens, ni controls, ni junta electoral, ni interventors, sense el reconeixement de cap altre força política que les mateixes que el convocaven, no es pot parlar d'un referèndum ni suggerir-ne cap efecte, més enllà de constatar una gran mobilització popular.

Però el Govern de la Generalitat i la majoria parlamentària que el sustenta han anat creant una realitat paral·lela, prescindint no només de l'ordenament jurídic, sinó també de la pròpia realitat del país.

Les primeres autoritats de Catalunya han repetit, durant aquests anys, que els efectes d'aquest procés sobre la societat catalana eren i serien innocus.

No hi hauria ruptura social, deien, però avui la fractura de la societat catalana és ja una evidència. La unitat civil del poble de Catalunya, tan llargament conreada per tots, ha deixat d'existir.

No sortiríem d'Europa en cap cas, deien. I totes les autoritats europees, sense excepció, han expressat amb claredat el punt de vista que vostès ja coneixen.

No hi haurà fugida de bancs, ni d'empreses, deien. Però un conjunt molt rellevant d'empreses grans i mitjanes que representen gairebé el 30% del PIB català, i moltes de petites, han pres la decisió de traslladar la seva seu social.

El vicepresident del govern i conseller d'economia treu importància a aquest fet, desconeixent, o no volent reconèixer, que darrera la sortida de la seu social ve la sortida de la seu fiscal. I després la dels estats majors d'aquestes companyies. I que això tindrà gravíssimes conseqüències en termes de PIB, d'ocupació i de lideratge econòmic. Els efectes seran tremendament nocius per a la societat catalana.

El govern del Sr. Rajoy tampoc no ha encertat el camí. Ho dic avui, en aquestes circumstàncies i en aquest format parlamentari. Però ho he dit reiteradament al llarg d'aquest cinc anys en el Senat i en les meves declaracions públiques.

He insistit, sense ni embuts ni ambigüitats, en la necessitat d'un canvi d'actitud, també, del govern espanyol. Poden consultar, senyors i senyores diputats, el diari de sessions o la meva pàgina web i hi trobaran totes aquestes manifestacions.

Li he dit al president del govern espanyol que la pitjor manera de treballar per la unitat d'Espanya era fer el que ell feia: no fer res.

Li he dit al president espanyol que ell té part de responsabilitat en la degradació de la situació política.

Li he dit al president espanyol que calia parlar de política, de reformes. Que calia entendre el malestar català i buscar vies de solució.

Li he dit, a més, que aquestes vies existeixen. I les he explicades allà, al Senat. I aquí, a Catalunya.

El govern espanyol ha delegat la seva iniciativa en fiscals i jutges. I La iniciativa per a la resolució dels problemes polítics no pot estar en seu judicial.

L'obcecació dels uns, la desídia dels altres i el silenci còmplice de molts, ens han portat a una situació gravíssima i a una evident degradació de les nostres institucions.

És imperatiu evitar el xoc de trens que ara ja no és una metàfora, sinó una realitat que ja ha produït efectes, que no son provisionals sinó que deixaran ferides molt profundes.

El Govern de Catalunya, i la seva majoria parlamentaria, ha de corregir el rumb. No es tracta de rendició, com he sentit en boca d'algun Conseller. Es tracta de trobar sortides.

Evitar l'aplicació de l'article 155 de la Constitució és possible convocant les eleccions al Parlament. També amb l'anunciada presència del President al Senat.

Avui, demà, dijous o el mateix divendres, el president de la Generalitat pot donar per acabada una legislatura que no te ja continuïtat ni programa, dissoldre la cambra i convocar eleccions anticipades.

Hi ha sortides a l'actual bloqueig. Hi ha una majoria, a les Corts Generals, disposada a endegar la reforma de la Constitució. Ens podem donar una nova oportunitat.

Avui, això, està en mans del President de la Generalitat.

La solució no la trobarem fora de l'Estat de Dret. Hem d'evitar la DUI i podem evitar el 155. Jo no vull ni una cosa, ni l'altra.

Encara és possible que el President Puigdemont prengui decisions per al restabliment democràtic. Per evitar la trencadissa. Per pensar menys en la èpica i en la transcendència històrica i més en les solucions possibles al problemes presents.

Ho pot fer, a ell li correspon fer-ho.

Ho hauria de fer, al meu entendre, per patriotisme, per defensar l'autogovern i per donar la veu als ciutadans de Catalunya, per tal que s'expressin en un procés electoral net, transparent, legal i amb totes les garanties.

Si el camí escollit és aquest, segur que ens trobarem per al bé del País i de la seva gent.

Moltes gràcies per la seva atenció